

Landstingsstyrelsen

Månadsrapport per september 2015 för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Månadsrapport per september 2015, Stockholms läns landsting.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna månadsrapport per september 2015 för Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landstings resultat före omställningskostnader uppgår till 2 440 miljoner kronor för perioden januari–september 2015, vilket är 926 miljoner kronor högre än under motsvarande period 2014.

I resultatet ingår en del engångsposter som förbättrar resultatet, bland annat återbetalning av premier från AFA Försäkring, kollektivavtalsförsäkringar, med 253 miljoner kronor samt tillskott från det statliga läkemedelsbidraget som avser 2014 med 237 miljoner kronor.

Efter justering för omställningskostnader som är kopplade till framtidens hälso- och sjukvård och justerat för engångsposter uppgår resultatet till 1 950 miljoner kronor.

Resultatprognosen för helåret 2015 uppgår till 150 miljoner kronor justerat för omställningskostnader, vilket är en förbättring med 100 miljoner i jämförelse med föregående prognos som lämnades i delårsbokslutet.

Kostnadsökningstakten för verksamhetens kostnader beräknas uppgå till 4,1 procent, vilket är 1,2 procent över budgeterad nivå på 2,9 procent.

SKRIVELSE
2015-11-18

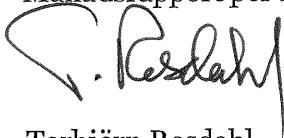
LS 2015-0774

Arbetet med att nedbringa kostnadsökningstakten måste ytterligare intensifierats under året genom tydligare koncerntänk, ökad kostnadsmedvetenhet och en förbättrad ägarstyrning för att säkerställa det ekonomiska utfallet kommande år.

Periodens investeringar uppgår till 10 050 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 66 procent. Investeringsprognosen för året uppgår till 15 064 miljoner kronor vilket är 99 % av årsbudgeten och således en avvikelse på 161 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 5 november 2015
Månadsrapport per september 2015, Stockholms läns landsting

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2015 -11- 0 6
Dnr. <u>LS2015-0774</u>

Rote I

Månadsrapport per september 2015 för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Månadsrapport per september 2015, Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 5 november 2015
Månadsrapport per september 2015, Stockholms läns landsting

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna månadsrapport per september 2015 för Stockholms läns landsting

Förvaltningens förslag och motivering

Resultatet för perioden uppgår till 2 440 miljoner kronor före omställningskostnader. Resultatprognosen för 2015 uppgår till 150 miljoner kronor.

Periodens investeringsvolym uppgår till 10 050 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 66 procent. Investeringsprognosen för året uppgår till 15 064 miljoner kronor att jämföra med årets budget på 15 225 miljoner kronor.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ytterligare ekonomiska konsekvenser av beslutet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Gunnel Forsberg
Ekonomidirektör

Stockholms läns landsting

Månadsrapport per september 2015

Perioden januari – september i korthet

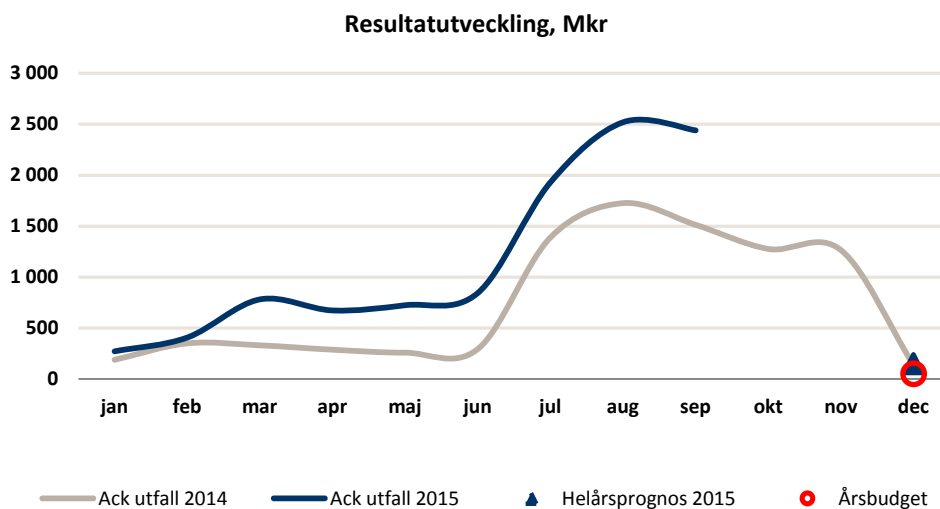
- Resultatet för perioden uppgår till 2 440 miljoner kronor.
- Resultatprognosen för 2015 uppgår till 150 miljoner kronor att jämföra med årets budget på 53 miljoner kronor.
- Verksamhetens kostnader visar för perioden en ökning på 3,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Prognostiserad kostnadsökning år 2015 uppgår till 4,1 procent.
- Periodens investeringar uppgår till 10 050 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 66 procent. Investeringsprognosen för året uppgår till 15 064 miljoner kronor.

Resultat

Resultatet per september uppgår till 2 440 miljoner kronor vilket är 926 miljoner kronor högre än för motsvarande period föregående år. I resultatet per september ingår engångsposter i form av återbetalning av premier från AFA Försäkring, kollektivavtalsförsäkringar, på 253 miljoner kronor samt läkemedelsbidrag avseende 2014 på 237 miljoner kronor. Resultat exklusive dessa poster uppgår till 1 950 miljoner kronor.

Det prognostiserade resultatet för 2015 beräknas uppgå till 150 miljoner kronor, en ökning med 100 miljoner kronor jämförelse med föregående prognos. Årets budgeterade resultat uppgår till 53 miljoner kronor. Kostnadsökningstakten för verksamhetens kostnader beräknas uppgå till 4,1 procent, vilket är 1,2 procent över budgeterad nivå på 2,9 procent.

Årets positiva resultatutveckling beror på ökade intäkter, främst ovan nämnda engångsposter på totalt 490 miljoner kronor, ökade samlade skatteintäkter på 103 miljoner kronor, ökade resenärsintäkter på 200 miljoner kronor, reavinster på 96 miljoner kronor över budget samt en dämpad kostnadsökningstakt.

För jämförbarhet mellan åren är omställningskostnader¹ exkluderade i alla jämförelsesiffror. Periodens omställningskostnader uppgår till 194 miljoner kronor. Resultat efter omställningskostnader uppgår till 2 246 miljoner kronor. Justerat även för engångsposter uppgår resultatet efter omställningskostnader till 1 756 miljoner kronor.

Resultat Mkr	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2015	2014	2015	2015	Prognos	2014
	jan-sep	jan-sep			- budget	
Verksamhetens intäkter	14 285	13 362	19 259	18 393	866	18 507
Bemanningskostnader	-20 928	-20 185	-28 631	-28 494	-137	-27 677
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-12 987	-12 344	-17 778	-17 615	-163	-16 958
Köpt trafik	-9 757	-9 422	-13 254	-12 776	-478	-12 670
Övriga kostnader	-14 712	-14 515	-21 193	-21 057	-136	-20 356
Verksamhetens kostnader	-58 383	-56 467	-80 857	-79 942	-915	-77 661
Avskrivningar	-3 027	-2 818	-4 122	-4 215	93	-3 817
Verksamhetens nettokostnader	-47 126	-45 922	-65 720	-65 764	45	-62 971
Skatteintäkter	47 234	44 874	62 975	63 248	-273	59 612
Generella statsbidrag	3 777	3 433	5 021	4 532	489	4 678
Utjämningsystemet	-641	-239	-826	-714	-112	-319
Summa samlade skatteintäkter	50 370	48 068	67 170	67 067	103	63 971
Finansnetto	-804	-632	-1 300	-1 250	-50	-864
Resultat före omställningskostnader	2 440	1 514	150	53	97	136
Omställningskostnader	-194	-	-529	-562	33	-
Resultat efter omställningskostnader	2 246	1 514	-379	-509	130	136
<i>Reserverat eget kapital, synnerliga skäl</i>	<i>194</i>	<i>-</i>	<i>529</i>	<i>562</i>	<i>-33</i>	<i>-</i>

Inom flera av landstingets verksamheter och inom de centrala förvaltningarna är det upprättat åtgärdsprogram för att säkerställa en

¹ Omställningskostnader avser omstruktureringskostnader inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård under perioden 2015-2018.

ekonomi i balans och för att nå det budgeterade resultatet. Genomförandet av åtgärdsplanerna är en förutsättning för en långsiktig hållbar kostnadsutvecklingstakt. Åtgärdsprogrammen innefattar såväl förbättrings- och effektiviseringsåtgärder som kostnadsbesparingar. Prognosen för året förutsätter att planerade åtgärdsprogram får avsedd effekt.

Det samlade resultatet för Stockholms läns landstings sex akutsjukhus² uppgår per september till -165 miljoner kronor. Resultatet är 21 miljoner kronor lägre än det budgeterade resultatet för perioden. Prognosen för 2015 uppgår till 32 miljoner kronor i jämförelse med det fastställda resultatkravet på 51 miljoner kronor. Avvikelsen i årsprognosen avser främst justering för ränteeffekt på pensionskostnaderna i TioHundra AB.

Åtgärdsprogrammen inom akutsjukhusen summerar per den sista september till cirka 830 miljoner kronor på årsbasis varav cirka 441 miljoner kronor är uppnått vid september månads utgång.

Den svenska konjunkturen stärks. Även om osäkerheten i omvärlden är fortsatt stor är konjunktur- och inflationsutsikterna i stort sett oförändrade sedan det penningpolitiska beslutet i juli. Riksbanken beslutade med den bakgrunden att lämna reporäntan oförändrad på -0,35 procent vid deras senaste möte i september.

En långsam höjning av räntan bedöms bli aktuell först under andra halvåret 2016. Nästa reporäntebeslut tas på det penningpolitiska mötet den 27 oktober.

Låg inflation och låga marknadsräntor är gynnsamma för landstinget som befinner sig i en fas med ekonomisk åtstramning och finansiering av stora långsiktiga investeringar i hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Den låga inflationen bidrar till en dämpning av kostnadsutvecklingen.

Den av finansinspektionen beslutade sänkningen av diskonteringsräntan per 2015-10-12 kommer att beaktas i kommande prognos.

En stark kostnadsmedvetenhet lägger grunden för en stabil ekonomi. Ett positivt resultat för 2015 ger förutsättningar att klara de ekonomiska utmaningar landstinget står inför under de kommande åren.

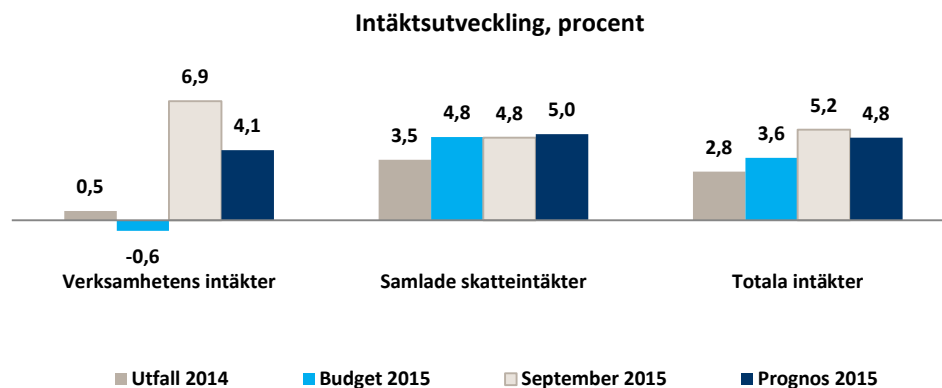
---

² Karolinska Universitetssjukhuset, Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB, TioHundra AB och S:t Eriks Ögonsjukhus AB.

Intäkter

Periodens totala intäkter³ uppgår till 64 655 (61 430)⁴ miljoner kronor, vilket är 5,2 procent högre än för motsvarande period föregående år.

Verksamhetens intäkter uppgår till 14 285 (13 362) miljoner kronor, vilket är en ökning med 6,9 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Prognosen för verksamhetens intäkter uppgår till 19 259 miljoner kronor, en ökning med 4,1 procent i jämförelse med utfallet föregående år och 4,7 procent högre än årets budget. Den största enskilda förklaringen till den positiva avvikelser i jämförelse med årets budget på 18 393 miljoner kronor är återbetalning av premier från AFA Försäkring på 253 miljoner kronor. I prognosen ingår även ökade resenärsintäkter på 200 miljoner kronor samt reavinster på 96 miljoner kronor.

Inom trafikområdet uppgår periodens resenärsintäkter till 5 327 (5 123) miljoner kronor vilket är 4,0 procent högre i jämförelse med föregående år. Antalet resande i kollektivtrafiken på land och vatten har ökat i jämförelse med föregående år. Färdtjänstresandet visar en något ökad volym främst avseende sjukresor. Prognosen för resenärsintäkter uppgår till 7 211 miljoner kronor vilket är 3,3 procent högre än föregående år och 2,9 procent högre än årets budget.

Inom hälso- och sjukvården uppgår periodens intäkter från patientavgifter inom sjuk- och tandvård samt försäljning av primärtjänster till 2 439 (2 249) miljoner kronor, vilket är en ökning med 8,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Intäktsökningen avser främst utomlänsvård. Prognosen för intäkter från patientavgifter inom sjuk- och tandvård samt försäljning av primärvårdstjänster uppgår till 3 316 miljoner

³ Totala intäkter avser summan av verksamhetens intäkter och samlade skatteintäkter.

⁴ Siffror inom parantes avser motsvarande period 2014.

kronor, vilket är 6,1 procent högre än föregående år och 2,4 procent högre än årets budget.

Specialdestinerade statliga bidrag inom hälso- och sjukvården uppgår till 1 162 (916) miljoner kronor för perioden. Förändringen mellan åren samt budget förklaras främst av ersättning för asylsjukvård och sjukskrivningsmiljarden för 2014 som slutreglerades i februari 2015. Prognosen för specialdestinerade bidrag uppgår till 1 461 miljoner kronor vilket är 6,2 procent högre än föregående år och 10,1 procent högre än årets budget.

Periodens samlade skatteintäkter, inklusive statsbidrag och avgift till utjämningsystemet uppgår till 50 370 (48 068) miljoner kronor vilket är en ökning med 4,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. För 2015 prognostiseras⁵ de samlade skatteintäkterna bli 67 170 miljoner kronor, en ökning med 5,0 procent i jämförelse med utfallet 2014 och 0,2 procent högre än budget.

I prognosen för de samlade skatteintäkterna ingår poster av engångskaraktär. Stockholms läns landsting har tagit del av statsbidrag som till del täcker de ökade kostnaderna för läkemedel avseende hepatit C som uppgår till 342 miljoner kronor varav 237 miljoner kronor avser år 2014 och resterande del avser 2015.

Periodens skatteintäkter uppgår till 47 234 (44 874) miljoner kronor vilket är en ökning med 5,3 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. För 2015 prognostiseras skatteintäkterna uppgå till 62 975 miljoner kronor vilket är en ökning i jämförelse med föregående år med 3 363 miljoner kronor och en minskning med 273 miljoner kronor i jämförelse med budget.

Kostnader

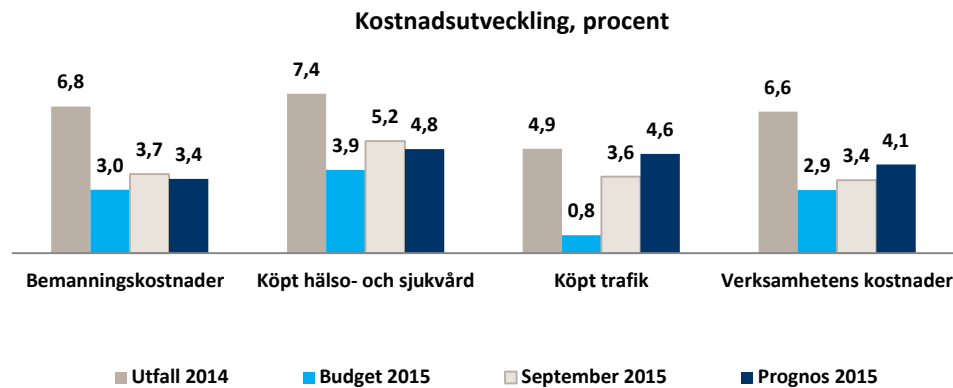
Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 58 383 (56 467) miljoner kronor, en ökning med 3,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Kostnadsökningstakten har i jämförelse med augusti ökat med 0,1 procent. Prognosen för verksamhetens kostnader är 80 857 miljoner kronor, vilket är 4,1 procent högre än föregående år och 1,1 procent högre än årets budget.

Verksamhetens nettokostnader⁶ för perioden uppgår till 47 126 (45 922) miljoner kronor, en ökning med 2,6 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Prognosen för verksamhetens nettokostnader är

⁵ Skatteintäktsprognos 3, Sveriges kommuner och landsting (2015-09-16).

⁶ Nettokostnader avser verksamhetens intäkter och kostnader samt avskrivningar.

65 720 miljoner kronor, vilket är 4,4 procent högre i jämförelse med föregående år och i nivå med årets budget.

Det är framförallt bemanningkostnaderna, vilka svarar för 35,8 (35,7) procent av verksamhetens kostnader, samt köpt hälso- och sjukvård, vilka svarar för 22,2 (21,9) procent av verksamhetens kostnader, som står för de ökade kostnaderna. För perioden uppgår bemanningkostnaderna till 20 928 (20 185) miljoner kronor, en ökning med 3,7 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. För 2015 prognostiseras en ökning av bemanningkostnaderna med 3,4 procent i jämförelse med föregående år och 0,5 procent högre än årets budget.

Lönekostnaderna, som utgör den största delen av bemanningkostnaderna uppgår till 13 656 (13 111) miljoner kronor och har ökat med 4,2 procent i jämförelse med föregående år. Samtidigt har antalet helårsarbeten ökat med 2,2 procent vilket innebär att lönekostnaden per helårsarbete har ökat i snitt med 2,0 procent.

I bemanningkostnaderna ingår även kostnader för inhyrd personal med 322 (328) miljoner kronor. Kostnaden för inhyrd personal uppgår för perioden till 1,5 (1,6) procent av de totala bemanningkostnaderna och prognosen för året uppgår till 383 miljoner kronor.

Periodens kostnader för köpt hälso- och sjukvård uppgår till 12 987 (12 344) miljoner kronor, en ökning med 5,2 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Utökningen av vårdval och därmed fler specialistmottagningar i den öppna vården sker successivt. Under perioden ökar kostnaderna framförallt inom primärvården, främst beroende på primärvårdsrehabilitering och logopedi, samt till följd av vårdval inom geriatrik för ASiH⁷ och specialiserad palliativ vård samt somatisk specialistvård. För 2015 prognostiseras kostnaderna för köpt hälso- och

⁷ Avancerad sjukvård i hemmet.

sjukvård öka med 4,8 procent i jämförelse med föregående år och med 0,9 procent, 163 miljoner kronor i jämförelse med årets budget.

I jämförelse med motsvarande period föregående år ökar vårdkonsumtionen inom öppenvården med cirka 1,5 procent för landstingsdriven vård och med cirka 1,7 procent för privatproducerad vård. Inom slutenvård har den landstingsdrivna vården minskat med cirka 0,4 procent mot 2014 medan den privatproducerade har ökat med cirka 1,6 procent. Den privatproducerade vården uppvisar således en svag ökning av sin andel av vårdproduktionen. Den privatproducerade vårdens andel ökar mer i slutenvården än i öppenvården.

Läkemedelskostnaderna uppgår för perioden till 4 921 (4 602) miljoner kronor, en ökning med 6,9 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Den enskilt största orsaken till kostnadsökningen är det nya läkemedlet mot hepatitis C som introducerades i maj 2014.

Prognosen för läkemedelskostnaderna är 6 653 miljoner kronor, vilket är 5,4 procent högre än 2014 och 242 miljoner kronor, 5,2 procent högre än årets budget. Under hösten 2015 förväntas kostnadsökningstakten plana ut men kostnaderna kommer fortsatt att ligga kvar på en hög nivå.

Kostnaderna för köpt trafik uppgår för perioden till 9 757 (9 422) miljoner kronor, en ökning med 3,6 procent i jämförelse med föregående år. Framst avser kostnadsökningen i jämförelse med budget ett ökat behov av ersättningstrafik till pendeltågstrafiken till följd av spårarbeten samt slutavräkningar för köpt trafik avseende 2014. Kostnaderna för köpt landtrafik påverkas positivt av lägre indexkostnader till följd av sjunkande bränslepriser och fortsatt låga räntenivåer samt att det planerade underhållet inte genomförts i samma takt som budgeterat.

För 2015 prognostiseras kostnaderna för köpt trafik öka med 4,6 procent i jämförelse med föregående år och med 3,7 procent i jämförelse med budget. Detta främst till följd av ökade kostnader för köpt landtrafik med anledning av avstängningar i pendeltågstrafiken.

Avskrivningskostnaderna för perioden uppgår till 3 027 (2 818) miljoner kronor och har ökat med 7,4 procent i jämförelse med föregående år. Avskrivningarna ökar i jämförelse med föregående år till följd av ökad investeringsvolym. De prognostiserade avskrivningarna för 2015 uppgår till 4 122 miljoner kronor och är 8,0 procent högre än föregående års utfall och 2,2 procent lägre än årets budget. Avvikelsen i jämförelse med budget avser främst tidsförskjutningar inom trafikverksamheten.

Finansnettot, som består av finansiella intäkter och finansiella kostnader, uppgår för perioden till -804 (-632) miljoner kronor. Det prognostiserade finansnettot för 2015 uppgår till -1 300 miljoner kronor. En negativ avvikelse med 50 miljoner kronor i jämförelse med budget, framförallt beroende på ökade räntekostnader för pensioner.

Investeringar

Länets växande befolkning medför ett ökat investeringsbehov inom både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Investeringsplanerna för 2015 är omfattande och årets budget uppgår till drygt 15 miljarder kronor.

Investeringar Mkr	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Bokslut	Upparbetaingsgrad	
	2015	2014	2015	2015	2014	2015	2014
	jan-sep	jan-sep				%	%
Vård inkl fastigheter (LFS)	2 140	1 941	3 467	3 503	2 836	61	63
NKS	2 510	2 694	4 089	4 307	3 639	58	64
Trafik	4 660	5 112	6 404	6 404	7 873	73	63
Citybanan	310	336	389	389	376	80	70
FUT	375	0	578	487	117	77	0
Övrigt	55	112	137	136	147	40	80
Totala investeringar SLL-koncernen	10 050	10 195	15 064	15 225	14 988	66	62

Periodens investeringar uppgår till 10 050 miljoner kronor motsvarande 66 procent av den budgeterade årsvolymen på 15 225 miljoner kronor. Prognosen uppgår till 15 064 miljoner kronor, vilket är 161 miljoner kronor lägre än årsbudget.

Större pågående investeringar är byggnationen av Nya Karolinska Solna (NKS), utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse samt upprustning av tunnelbanans röda linje.

Under 2015 pågår projektering för samtliga tunnelbaneprojekt inom förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT) och bedömningen är att utgifterna för 2015 kommer att bli högre än budget. Prognosen för 2015 har därför justerats upp med 91 miljoner kronor. Objektens totala investeringsutgift är fortsatt oförändrad.

Byggnationen av Nya Karolinska Solna ligger i fas med tidsplan och ersättningen enligt OPS-avtalet följer betalningsplan. Prognosen för 2015 är 218 miljoner kronor lägre än årets budget och avser främst förskjutning i tiden avseende investeringar för medicinteknisk utrustning.

Finansiering

Stockholms läns landstings likviditet uppgår per den sista september till 1 234 miljoner kronor vilket är 909 miljoner kronor högre än vid ingången av 2015 och en minskning med 231 miljoner kronor i jämförelse med

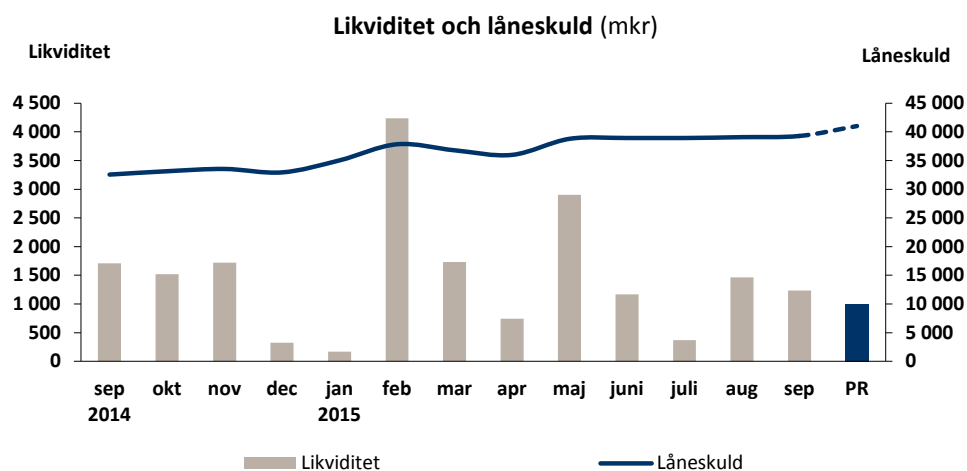
föregående månad. Snittlikviditeten för perioden uppgår till 1 170 (1 079) miljoner kronor och är i nivå med årsprognosen och likviditetsplanen.

Förändringen av likviditeten⁸ under 2015 avser framförallt en planerad ökad upplåning för finansiering av kommande investeringar.

Likviditetsprognosen för 2015 visar fortsatt på en likviditet vid årets slut på cirka 1 000 miljoner kronor.

Landstingets räntebärande skulder per september uppgår till 39 275 miljoner kronor vilket är 6 344 miljoner kronor högre än vid ingången av 2015. Prognosen för räntebärande skulder uppgår fortsatt till 41 000 miljoner kronor vid årets utgång. Ökningen under året beror på nyupptagna lån för att finansiera årets investeringar inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Den genomsnittliga upplåningsräntan för landstingets låneportfölj vid periodens slut uppgår till 2,1 procent, en minskning från 2014-12-31 med 0,4 procent.

⁸ Utgörs av summan av kassa och banktillgodohavanden samt kortfristiga placeringar.